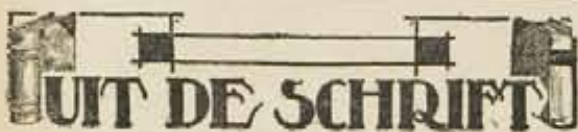

Ontzaglijk is de ernst van Pinksteren.

Maar kan er wel iets anders dan iets ontzaglijks komen, als God de Geest woning maakt op aarde, onder menschen?

J. W.

De zaakbezorger Gods.
(Pinksteren).

En Hij zal u een anderen Trooster geven.
Joh. 14:16.

Met groote blijdschap zijn de discipelen van den Olijfberg teruggekeerd naar Jerusalem.

Zegenend, als Hoogepriester, was Jezus heengegaan.

Gezegend, als Zijn apostelen, waren zij achtergebleven.

Daarom toefden zij ten allen tijde in den tempel, lovende en dankende God.

Dit was een bewijs van hooggespannen geestelijk leven.

Immers zij waren in afwachting. Om te verbeiden de vervulling der belofte dat zij aangedaan zouden worden met kracht uit de hoogte.

Wachten is zoo'n moeilijke kunst. Het maakt ons onevenwichtig, wroegelig, onrustig, twijfelmoedig, maar bijna nooit dankbaar.

De jongeren van Jezus echter konden wachtende loven en danken. Zij hielden door het geloof vast aan de belofte des Heiligen Geestes. Dat was hun kracht. Die Geest werkte en woonde in hunne harten eer Hij werd uitgestorven. Ook toen reeds nam Hij uit de volheid van Christus schatten om die uit te deelen onder de menschen.

Er is immers geen andere band aan Christus dan door den Heiligen Geest. Deze alleen maakt ons Hem en al Zijne weldaden deelachtig.

Want de Geest is de groote Zaakbezorger Gods.

Hij is de Trooster, de Paracleet.

Dit is het speciale van Zijn ambtswerk. De Gemeente des Heeren leeft daar veel te weinig bij, in vol bewust genieten. Gelukkig is daarmee dit werk zelf niet weg, noch houdt het op. Maar het hooger zielsgenot wordt toch niet gemaakt, de leiding des Geestes niet ervaren. Integendeel, de Geest wordt bedroefd en tegengestaan. Men leeft dan bij allerlei ervaring en gemoedsstemming, bij allerlei gevoelsindrukken en bevindingen, dat is bij menschenwerk, doch veel te weinig bij het goddelijk werk des Geestes.

Om ons daarvoor te bewaren heeft Jezus vóór Zijn heengaan gezegd, dat Hij den Vader zou bidden en deze zou een anderen Trooster zenden.

Een anderen Trooster. In die toevoeging schuilt de sleutel der exegese. Want daar ligt in, dat de jongeren dus reeds zulk een Trooster hadden.

Dat was Christus zelf, die nu heenging, maar weerkomen zou in den Heiligen Geest.

Troosten wil hier niet zeggen: vertroosten over het gemis van Jezus. Het is immers een belofte voor de Kerk aller eeuwen?

Dat het vaak verkeerd wordt begrepen, ligt aan onze vertaling. Het woord Trooster, hoe innig en leer het moge klinken, geeft niet de zuivere bedoeling van Jezus weder. Daarom wordt het tegenwoordig juist vertaald door Zaakbezorger. Dit klinkt veel minder innig.

De vraag is echter niet wat wij mooi vinden, maar wat de Heiland heeft bedoeld.

In de grondtaal staat: Paracleet, d.i. Advocaat, zaakbezorger. Precies hetzelfde woord wordt van Jezus gebruikt in 1 Joh. 2:1: Indien iemand gezondigd heeft, wij hebben een Voorpraak bij den Vader, Jezus Christus, den Rechtvaardige. Zaakbezorger! het woord is goed beschouwd even schoon als duidelijk.

De zondaar, die hulpeloos verloren ligt, heeft tweemaal Helper van noode.

Allereerst een, die zijn zaak bij den hemelschen Rechter bepleit en tevens Borg is, die de straf en schuld der zonde van hem overneemt, die boet en voldoet, vrijspraak en gerechtigheid verwerft, ja het recht op het eeuwige leven.

Maar daarnaast is nog een tweede werk nodig. De zaligheid, buiten den mensch verworven, moet nu ook in hem worden toegepast. Zijn hart moet geschikt gemaakt om de zegeningen en weldaden van Christus te ontvangen, en zich toe te eigenen.

De eerste Advocaat voert het pleit voor het hemelsche hof, de tweede bij den zondaar in het hart. De eerste heeft de breuk met God, de tweede giet balsem in de innerlijke wonden der ziel en hergeeft den vrede met God.

Zoolang nu Jezus op aarde met Zijn discipelen verkeerde, vervulde Hij alleen die dubbele taak. Maar nu Hij heengegaan is, vervult Hij Zijn belofte en zendt den anderen Trooster, den Paracleet, den Heiligen Geest, als Zaakbezorger.

Dit is dus de troost des Heiligen Geestes, dat Deze in het hart der geloovigen het pleit opneemt voor hen zelf tegen hen zelf, want van nature bezorgen wij alle de zaken des duivels, der zonde en der wereld. De Geest echter behartigt de eer

van Christus, staat die voor, reinigt het hart, wekt er liefde en lust tot Christus, bereidt er plaats voor den Koning der eere.

Dien zegen moeten wij op het Pinksterfeest opnieuw biddend begeeren.

Opdat onze onheilige wil, vernieuwd door Gods Geest, zich gehoorzaam buige onder den wil des Heeren, en wij met alle macht meeworstelen in de goddelijke rechtsgedingen, de booze begeerten des vleeschelijken weerstaan, en alle onze gedachten gevangen geleid worden tot de gehoorzaamheid aan Christus.

Worde die genade ons op het blijde Pinksterfeest geschonken!

Dan zal ook ons worden vervuld de bede van den Middelaar: Ik zal den Vader bidden en Hij zal u een anderen Trooster geven, opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid; namelijk den Geest der waarheid, Welken de wereld niet kan ontvangen; want zij ziet Hem niet en kent Hem niet; maar gij kent Hem; want Hij blijft bij ulieden, en zal in u zijn.

F. C. M.

De „structuur“ van den modernen tijd.

III.

Zagen we achtereenvolgens, dat onze tijd gekenmerkt wordt door een levensverbreeding, die bewustzijnsverenging meebrengt, en door een mislukte poging om in de fijngemoedigheid een punt ter distantieering te zien, er is nog iets anders, dat onmiddellijk de daareven genoemde karakteristika vergezelt.

Toen we het hadden over de levensverbreeding, noemden we ook het woord „uitrekken“. Het is, zoo zeiden we toen, alsof het leven bij de verbrediging wordt uitgerekt, ook in alle onderdeelen.

Wanneer, wanneer ik dat beeld van dat „uitgerekte“ leven vasthoud, dan versta ik onmiddellijk, hoe ik moet constateeren, dat er in onze samenleving ook het gevaar dreigt van het uiteenhalen van „de samenvoegselen“.

Wat we daarmee bedoelen?

Wel dit: bij een schijnbaar volmaakt organisatieleven, bij een schier onbegrensd en onbepoort aanwezig zijn van verenigingen, verbanden, verbanden, federaties, congressen, vergaderingen, enz., wordt in werkelijkheid de diepste zin van de saamhoorigheid toch veelal niet verstaan.

Op het verschijnsel, dat men den organisatievorm allerwege heeft, behoeven we niet te wijzen, dat is algemeen bekend.

Maar brengt nu inderdaad die organisatievorm het besef van een zedelijke saamhoorigheid? Is inderdaad „solidariteit“ wel iets meer dan een woord waardoor men aanduidt dat men de nu eenmaal geldende groepsregeling heeft te volgen?

Merkwaardig is bij deze vraagstelling, dat men altijd weer ook de verhouding in de groep, met de eenmaal aangenomen fijngemoedigheid als norm, oriënteert naar de zuiver menselijke relatie: ook hierbij wordt dan de puur menselijke relatie als norm aanvaard.

Dat het een zekere verantwoordelijkheid geeft om lid te zijn van een bepaalde organisatie, dat men daardoor zedelijk schuldig staat aan al datgene, wat de organisatie als zodanig doet, dat men verantwoordelijk is voor hetgeen anderen op zoek en op gezag van de organisatie verrichten, wordt zoo weinig begrepen.

Dat komt weer, omdat men de levensverbanden niet meer ziet door de te groote verbreeding. Als er saamvoegselen des levens uiteenscheuren, dan zijn — en dit is zeker gemakkelijk te begrijpen — de zedelijke bindingen het eerst aan de beurt om verbroken te worden. Immers wat zedelijk is, hebben we te weten en kunnen we slechts kennen uit de wet Gods, en dus moeten we voor de herkenning van het zedelijk goede altijd weer naar den objectieven norm.

Zoolang nu de vraag van goed of kwaad betrokken wordt op onze eigen persoonlijke daden, is het misschien nog mogelijk, dat de consciëntie spreekt. Opvoedingsfactoren en gewonningsinvloeden spreken hier in den regel duidelijk mee. Bovendien begint het verval natuurlijk daar, waar het verband het meest gecompliceerd is. Indien er een scheuring komt, is de meest samengestelde verbinding aan de grootste scheurkansen onderworpen.

Zoo doet zich echter het merkwaardige verschijnsel voor, dat in een tijd, waarin meer dan ooit de sociale vraagstelling op den voorgrond geschoven wordt, op merkwaardige wijze het besef van de solidariteit der schuld verloren gaat. Samen iets doen betekent ook samen verantwoordelijk zijn voor datgene, wat in naam van de gemeenschap, die we samen vormen, wordt verricht.

En dit nu wordt niet algemeen verstaan. Er is bij het vragen naar sociale medeverantwoordelijkheid tegelijkertijd het merkwaardige verschijnsel van het niet verstaan en doorzien van de verschillende levensverbanden, die er in allerlei kringen liggen.

De oorzaak ligt, naar het ons voorkomt, in drieërlei. In de eerste plaats in het feit, dat de fijngemoedigheid, die men als norm neemt, er altijd op uit is om te gaan voelen, te gaan beleven, enz. Deze fijngemoedigheid wendt zich niet tot het objectieve, gelijk wij een vorig maal zeiden, en zonder den objectieven norm aan te leggen is beleving van de solidariteit van de schuld niet mogelijk.

De tweede oorzaak ligt in het feit, dat men minder dan voorheen het begrip verantwoordelijkheid ontleeft: terwijl enerzijds voortdurend over de verantwoordelijkheid op sociaal erf wordt gehandeld, wil men anderzijds telkens weer de verantwoordelijkheid beperken tot de direkt eigen daad.

Voorheen was dat anders. Toen was er een beter begrip van het feit, dat, indien één individu uit een bepaald verband iets doet, het geheele verband mede schuldig staat. Dat bracht den menschen er dan ook toe om met het aangaan van bepaalde verbanden voorzichtig te zijn.

Tegenwoordig vereenigt, verbindt, congresseert, vergadert men maar raak. Men „voelt“ immers toch niet, dat men daarmede verantwoordelijk is voor hetgeen anderen in het aangegane verband verrichten.

Hiermede hangt ook weer samen een inzinking van het kerkelijk besef.

En de laatste oorzaak van het geconstateerde feit ligt o.i. hierin, dat de mensch van onzen tijd minder oprecht vroom is, dan die van voor een halve eeuw.

Het woord „vroom“ heeft een bijklank gekregen.

En uit vrees voor hetgeen door dien bijklank wordt aangeduid laat men de vroomheid te gemakkelijk verdwijnen.

Alleen waar een leer leven voor God is, komt men ook met zijn sociale verhouding voor het aanzicht van den Heere God.

J. W.

Indrukken van den dag.

V.

New-York, Donderdag 27 Maart.

Evenals de vorige maal toen ik in Amerika was, heb ik ook nu de aangenaamste ondervinding van het hotelwezen. Alles werkt hier samen om het den gasten comfortabel te maken, terwijl men eigenlijk niet weet aan wie men dit moet toeschrijven. De personen van hoteleigenaars of hoteldirecteuren vallen hier weg. Het is of een onpersoonlijke kracht op den achtergrond staat. Daarom valt er geen zweem van opdringerigheid te bespeuren, ook niet in den vorm van overvriendelijkheid. Als men zijn deur heeft gesloten, kan men zeggen: my room is my castle. Hoe rustig is hier alles. Het heeft wel iets van een paradox als ik beweer: indien iemand een rustkuur moet doornemen, dan moet hij niet naar een sanatorium gaan of zijn intrek nemen in een pension, gelegen in een mooie streek ver van het stadsgewoel, maar dan ga hij naar een goed hotel in het hartje van New-York. De muren zijn niet gelijk in onze hotels van een materiaal, dat willig het geluid uit andere kamers doorlaat, maar alle drukte buiten het eigen vertrek wordt gedempt. Bij iedere kamer is een badkamer, waarin alle geriefelikheden van een klein huis aanwezig zijn. En waar ik dan voor ik naar Princeton vertrek, nog heel wat werk heb te verrichten, biedt het hotel mij de geschikte gelegenheid daarvoor. Meestal stelt men zich New-York voor als een stad, waar in de gebouwen slechts op kunstmatige wijze licht kan worden verkregen. Die voorstelling is onjuist. Heerlijk scheen vandaag de zon in mijn kamer. Zij speelde wel een oogenblik verstoppertje met den toren van een wolkenkrabber, maar bleef niet lang weg.

Ik kon me alleen een uitstapje veroorloven in den avond naar het bekende Union Theological Seminary. Met Dr Burggraaff bezichtigde ik daar de grootsche inrichting. De gebouwen moeten fabelachtige sommen hebben gekost. Alles is even kostbaar ingericht. En hoewel het geheel Engelsch aandoet, is toch het Engelsche model vrij nagevolgd. Dit Seminary is helaas een modernistische opleidingschool geworden. Tot den staf van professoren behoort ook de vermaarde kanselredenaar Fosdick, wiens boek „Christendom en Vooruitgang“ niet lang geleden door mij in dit blad is besproken. Men kan deze typeering geven: de geest van 't Union Seminary is de geest van Fosdick. Aan de achterzijde van het gebouwencomplex rijst de toren van Fosdicks nieuwe en nog niet geheel voltooide kerk omhoog. In de omgeving is ze van ver zichtbaar. En in zoover is het aspect van New-York in de laatste vijf jaren veranderd, dat de skyscrapers niet meer elke kerk tot een nietigheid herleiden. Toch waart de geest der vergankelijkheid in deze kerk meer dan in enige andere rond. Fosdick krijgt haar vol. Maar men verkeert in twijfel, of dat wel met iemand na hem het geval zal zijn. Ze is gebouwd voor één persoon. Als hij er niet meer is, zal die ontzaglijke ruimte in de drukste diensten misschien hier en daar een menschenstipje vertoonen. Menige houten kerk in dit land, waar men niet komt om te aanschouwen een riet, dat van den wind ginds en weder bewogen wordt, maar het onvergankelijk Woord van God, is van sterker konstruktie dan deze kathedraal. Tegenover het Union Seminary ligt de „campus“, waarop de ge-